AmCham Moldova
fighting for your business

A.P."Camera de Comerț Americană din Moldova"
Nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, Chișinău,Moldova, MD-2005
+373 22 211 781 /fax/ +373 22 211 782
info@amcham.md / www.amcham.md

Către: **Victor DURBALĂ**
Director
Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice

Nr. 146 din 21 octombrie 2026

Ref.: proiectul de Ordin al Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice cu privire la aprobarea Regulamentului pentru eliberarea permiselor de exercitare în domeniul nuclear și radiologic

Stimate Domnule Director,

Vă salutăm în numele Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova" (în continuare – AmCham Moldova").

AmCham Moldova este una dintre cele mai active și reprezentative asociații ale comunității de afaceri din țară, reunind peste 190 de companii private, cu capital din peste 20 de țări, inclusiv american, european și național. Acestea activează în diverse sectoare ale economiei, contribuie semnificativ la formarea bugetului de stat și asigură mii de locuri de muncă. Deși reprezintă doar 0,2% din totalul companiilor active în țară, membrii AmCham Moldova generează aproximativ 20% din profiturile raportate la nivelul economiei.

De 20 de ani, AmCham Moldova promovează dialogul public-privat privind îmbunătățirea cadrului investițional, politicile publice cu impact economic, creșterea competitivității Republicii Moldova și consolidarea relațiilor comerciale cu SUA.

În cadrul AmCham Moldova activează Comitetul Healthcare, care reunește companii din domeniul medicamentelor, dispozitivelor medicale și serviciilor medicale. Comitetul constituie o platformă de dialog și expertiză privind politicile publice și cadrul de reglementare din sector.

Prin prezenta, supunem atenției Dumneavoastră avizul Asociației asupra proiectului de Ordin al Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice cu privire la aprobarea Regulamentului pentru eliberarea permiselor de exercitare în domeniul nuclear și radiologic.

Susținem de principiu aprobarea procedurii de eliberare a permiselor de exercitare, având în vedere că, după abrogarea ordinului ANRANR nr. 32 din 22 octombrie 2021, permisele de exercitare nu mai sunt eliberate. Totodată, unele prevederi ale proiectului necesită a fi corelate cu Legea nr. 132/2012 și îngreunează procesul de organizare și instruire non formală, după cum se expune mai jos:

1. Prevederile expuse în pct. 4 sunt incomplete, deoarece nu reflectă integral prevederile art. 11 lit. j) din Legea nr. 132/2012, potrivit cărora funcțiile ANRANR includ evaluarea cunoștințelor, eliberarea sau recunoașterea permiselor de exercitare de nivelul I și II, eliberate de entități recunoscute de ANRANR.

   Se propune expunerea pct. 4 în următoarea redacție: *„4. Permisele de exercitare se clasifică pe 3 nivele: nivelul I și nivelul II (pentru personalul care activează în domeniul nuclear sau radiologic și pentru responsabilii de radioprotecție) și nivelul III (pentru experții în domeniul nuclear și*

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md.

A.P."Camera de Comerț Americană din Moldova"
Nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, Chișinău,Moldova, MD-2005
+373 22 211 781 /fax/ +373 22 211 782
info@amcham.md / www.amcham.md

radiologic). Permisele de exercitare se eliberează, în baza prevederilor art. 23 alin. (5) din Legea nr. 132/2012, de către Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice, conform modelelor prevăzute în anexele nr. 1, 2 și 3. Agenția Națională recunoaște permisele de exercitare de nivelul I și II eliberate de entități recunoscute de Agenția Națională, conform art. 11 lit. j) din Legea nr. 132/2012.";

2. Reieșind din prevederile normelor legale expuse mai sus, **se propune expunerea pct. 5 în următoarea redacție:** „5. *Permisul de exercitare, semnat de conducătorul emitentului şi ştampilat, se înmânează personal titularului contra semnătură.*";

3. **Se propune revizuirea pct. 10.4, prin excluderea condiției de dispunere de un an de ucenicie pentru persoanele care dețin deja studii și calificări profesionale în domeniu.**

   Potrivit art. 216 alin. (1) din Codul muncii, ucenicia este destinată persoanelor care nu dețin o calificare profesională, iar impunerea în toate cazurile la încheierea contractelor de ucenicie pentru absolvenții studiilor de specialitate nu corespunde scopului acestei instituții.

   Se propune înlocuirea uceniciei obligatorii cu o perioadă de instruire practică supravegheată, de regulă de maximum 3 luni, adaptată specificului activității și competențelor individuale, cu posibilitatea finalizării anticipate în urma evaluării.

4. **Se propune expunerea pct. 10.5 în următoarea redacție:** „*10.5. susțin examenul de evaluare a cunoștințelor în domeniul nuclear şi radiologic în cadrul Agenției Naționale sau în cadrul instituțiilor examinatoare recunoscute de Agenția Națională*;".

   Redacția din proiect, care prevede susținerea examenului doar în cadrul ANRANR, nu corespunde art. 23 alin. (5) din Legea nr. 132/2012, potrivit căruia evaluarea cunoștințelor solicitantului se efectuează de ANRANR sau de o altă instituție abilitată recunoscută de ANRANR. Totodată, însuși proiectul definește, la pct. 2.3, instituția examinatoare ca instituție specializată recunoscută de ANRANR.

5. **Se propune excluderea prevederilor pct. 10.7, 12.7 și 17.8**, deoarece instituie o condiție de eliberare a permisului de exercitare care nu este prevăzută de Legea nr. 132/2012.

   Art. 4 și art. 23 alin. (5) și (6) din Legea nr. 132/2012 condiționează eliberarea permisului de exercitare de pregătirea specifică domeniului, de evaluarea cunoștințelor și de obținerea certificatului medical, fără a prevedea condiția lipsei antecedentelor penale sau contravenționale. Mai mult, în redacția pct. 10.7 și 12.7, orice antecedent contravențional, inclusiv fără legătură cu domeniul nuclear și radiologic, ar împiedica obținerea permisului de exercitare, ceea ce este disproporționat în raport cu scopul reglementării.

6. **Se propune excluderea prevederilor pct. 31.4**, deoarece condiționează recunoașterea cursurilor internaționale de corespunderea acestora cu „curicula academică a Republicii Moldova", fără a indica actul care stabilește o asemenea curriculă pentru instruirea non formală în domeniile securității și protecției radiologice. În lipsa unei asemenea referințe, cerința este imprevizibilă și nu poate fi aplicată uniform. Totodată, pct. 31.4 creează incertitudine în raport cu pct. 31.1 din

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md.

A.P."Camera de Comerț Americană din Moldova"
Nr. 3678, cod fiscal 1009620002440
str. Pușkin 45B, Chișinău,Moldova, MD-2005
+373 22 211 781 /fax/ +373 22 211 782
info@amcham.md / www.amcham.md

proiect, care, pentru cursurile organizate de AIEA, EURATOM și de autoritățile de reglementare din statele membre ale Uniunii Europene, prevede prezentarea certificatului de absolvire.

7. **Se propune completarea proiectului cu dispoziții tranzitorii care să prevadă un termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a Regulamentului pentru obținerea permiselor de exercitare de către personalul care activează deja în domeniul nuclear și radiologic.**

   Necesitatea acestei prevederi este determinată de imposibilitatea obținerii permiselor de exercitare în perioada în care mecanismul de examinare și eliberare a acestora nu a fost funcțional. În aceste condiții, impunerea imediată a obligației de deținere a permisului, fără acordarea unei perioade de tranziție, ar putea afecta un număr semnificativ de specialiști deja angajați și ar genera riscuri de întrerupere a activităților medicale.

   Totodată, având în vedere organizarea periodică a examenelor, capacitatea administrativă de procesare a dosarelor și necesitatea instruirii personalului, considerăm justificată acordarea unui termen de 12 luni pentru conformare.

   Se propune ca, pe durata acestei perioade, personalul care deține studiile și calificările profesionale necesare și care îndeplinește celelalte condiții legale de securitate și protecție radiologică să poată continua activitatea sub responsabilitatea instituției autorizate, cu obligația obținerii permisului până la expirarea termenului tranzitoriu.

   Această măsură ar asigura implementarea graduală și predictibilă a noilor cerințe, fără afectarea continuității serviciilor medicale și fără diminuarea standardelor de securitate radiologică.

Având în vedere cele menționate mai sus, se propune crearea unui grup de lucru cu participarea persoanelor interesate și experților în domeniu pentru definitivarea proiectului de act normativ.

Cu respect,

Mila Malairău
Director Executiv
A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md.